

šla veliko, veliko prej, kakor kukavca prvič za-
kuka. Adijo, dragi mjo!

Zgornja Hoča. Gosp. Filip Kisovar, krojaški
mojster je prestopil k protestantski veri.
Uzrok temu je katoliški duhovnik kaplan Jože
Krajnc v Hočah, kateri je neznansko nekristjan-
sko ravnal z Kisovarjem. Krajnc sicer taji, ka-
kor povsod, a prvega protestanta je vendar le
naredilo njegovo vamljeno kristjansko srce. Za-
četek! Skofijstvo mariborsko mora imeti jako
dopadenja nad svojim apostoljem in reformator-
jem — kaplanom Jožef Krajncu!

Hoče. Kaplan Krajnc, pokrovitelj resnice.
Kaplan Krajnc se pere, preveč so ga neki po-
blatili. Pa nič ne pomaga, če še toliko po „Sl.
gosp.“ trdi da je čeden in nedolžen, ni ga de-
teta, ki bi njegovo lažljivo čenčarijo verjel,
najrnejši tovariši njegovi se mu sami v lice
smejo. Da, da Krajnc, tvoje laži v ovemu li-
stku ti popolnoma nič ne pomagajo. Ti ostaneš
kar si, dokler bo burila tvoja črna, izpridena
kri po tvojih žilicah, ostaneš ovi Krajnc, kot
kakšnega te pozna že vsak otrok. Brez zamere!
— Neki list Kranjčeve stranke ima kot geslo
na čelu besede: „Diligite veritatem, filium Dei“
— ljubite resnico, hčer božjo — pa bržčas le
za bralce nekristjanske, kajti Krajnc in njegova
stranka resnice ne poznajo ter se le z grdimi
lažmi povzajajo po svojih črnih listih in časopisih.
Je že taka, Krajnc, tvoje laži bo moral tvoj
„Gospodarček“ preklicati, ej to bo kaj grenko
delo zanj. Čemu pa lažeš tako grdo, ti namestnik
božji, ti oznanjevalec resnice in kristjanske lu-
bezni? Taji, taji, ter trdi da je „Stajerc“ grdo
in nesramno lagati, da je on, Krajnc, nedolžni
golobček, a „Stajerc“ očitna zraga itd. G.
Krajnc ali veste kaj o porotni sodnji? Dajte
ga zakuhati, tega slobnega „Stajerca“ in potem
pa bode nedolžnost Vaša na — svetlem! Le
naprej, le naprej! Gospod Krajnc, nič ne po-
maga, če se zvijate kakor črviček na trnku, če
preklinjate dopisalce „Stajerca“. Vam nobeden
ne vrjame in vsakdo ve, da je vse to, kar je
„Stajerc“ pravil, gola in — žalostna resnica.
„Stajerc“ je prinašal resnice, čemu pa Vam
tega ne morete, čemu se z lažmi in obrekova-
njem pomagati? Da, da, resnica je včasih kaj
grenka! Ni je dušice več v celj fari, ki bi ne
dvomila nad Vašo resnicoljubnostjo, ni je, ni.
Diligite veritatem!

Bohova. Redko kedaj se Bohovčani pri tebi,
dragi „Stajerc“ oglašajo, čeprav so zvesti in ndani
tvoji prijatelji, pa danes naj bo — repa in ko-
renje je že pod streho. — Šmentek ti, ljubi
„Stajerc“, kako si pa ti zvohal, da imamo mi
tukaj v naši fari, v Hočah, luštnega kaplana
Krajnc? Fleten gospodek je zares, le malo
preveč siti smo ga že. No, nič ne deno, enkrat
ga bomo že prežvaknili, polagoma, ce je tudi
puhel in bodičast ob enem, pa ga vendar bomo.
Eden naših bohovskih velikanov se je zadnjič
grozil, da ga za popoldansko malico enkrat po-
zoblje. In tega se je Krajnc tako vstrašil, da
je sedaj v Razvanje in sicer na tukajšno ne m-
šk o šolo pobegnul. Mogoče, da ga kak Razvančan
pohrusta. Dober tek! Jutri naprej, zdaj je ravno
čas sosedov Jožek pečenih kostanjev mi prinesel.
Tvoj Tonček.

Konjice. Dalje časa že psuje na tukajšni
nemški šoli katehet otroke na prav grdi način.
Doselej pa niso ne stariši ne šolsko vodstvo proti
temu nastopili. Ker je pa zdaj stvar le prehuda
postala, se je g. nadučitelj vendar pri župnij-
skemu uradu pritožil. Radovedni smo, ali se
bode počenjanju kaplanskega konec postavilo!
Opozarjamo gospoda župnika, da ima trg Konjice
še dovolj naprednih mož, ki si bodoje znali po-
magati, ako bi se omenjeno počenjanje kaplana
nadaljevalo. Svaka sila do vremena!

Iz Kapel pri Brežicah. Vsem prijateljem, to-
varišem, lovcom, sosedom in znancem ter vsem
drugim, kateri ste se udeležili pogreba našega
ljubega skrbnega očeta Jožeta Žmavc, posestnika
v Slogonskem št. 8, kateri je v 84. letni starosti
zapustil dolino solz due 1. novembra t. l. dne
3. nov. in katerih vas je bilo nad 1000 oseb na
Kapelskem pokopališču, — se mi ostali sinovi
srčno zahvaljujemo. Tudi bodi hvala Vam vsem
bližnjim, kateri ste spremljali našo ljubo dobro
mamico, katera je takoj po pogrebu svojega
moža našega očeta tretji dan nagle smrti iz
žalosti umrla. Želimo se truditi, doseči tudi mi

pri Vas, dragi prijatelji tako spoštljivo ljubezen,
kakor ste jo skazali Vi našemu nikoli pozablje-
nemu očetu in ljubi materi.

Stirje sinovi Jože, Ivan, Andrej in Miha.
Iz Ptuj. Pred nekaj časa poročalo se je o
največjem poslopju sveta, katero se je zgradilo
v Novem Yorku od Singer Co. akc. družbe za
šivalne stroje. Opozarjamo zdaj svoje cenjene čit-
atelje na sliko tega velikankega poslopja, ka-
tera je razstavljena v izložbi omenjene akcijske
družbe v Ptuj, Hauptplatz št. 1. Pri tej pri-
ložnosti omenimo tudi, da Singer Co. akc.
družba svetovno znane svoje mašine ne prodaja
po posrednih trgovcih, temveč edino v lastnih
zalozah v vsakem mestu in potom svojih s po-
oblastilom potrjenih potnikov.

Brežice. Nepodpisano pismo je dobil veletr-
govec g. Fr. Matheis, češ da ima njegov blavec
Jos. Pilpoli iz Sel večjo zalogo blaga domu,
kakor on sam v trgovini. Orožniki so se o temu
prepričali. In našli so res blaga za celi voz. Pri-
peljali so to blago s Pilpolom vred v brežiško
„kajho“. — Birman je bil v neki gostilni m.
dr. talmi-Slovenec M. Hierländer. Mož bi pač
pristojalo, da po vseh škandalih, ki jih je pov-
zročil, izgine ali pa se za svojim zidovjem po-
skrije, nego da izziva drugače misleče ljudi.
Skriti, skriti bi se moral s svojim prijateljem,
vedno žejnim vice-purgermajstrom. S tem bi
imel še Bog Bakus veselje in bi z njima zapel:
Vse prodamo, kar imamo, samo da je veselo!
Vidite, dragi bralci, s takim počenim Slovincem
se tudi ni moč na nože postaviti, pa če še tako
s hripavim glasom vpijejo: Na zdar! To malo
časti Vam je v trenutku vzeto bilo, ko sta mi-
slila svoj položaj s tem zboljati, da sta verovala
kači-zapeljivki. Koliko tisočev ljudstva si po
drugih krajih išče kruha in ne zataji lahkomis-
selno svojo mladost. Kaj ne, Mastnak, za-
stojni še birtaš Grabošek ne rabi krajde? Eno
za drugim, kakor pajk z muho, nazadev pa bode
geslo: Presneti Slovinci, vse co mi vzeli! Vi
bralci tega lista, Vi poznate dovolj ljudi, ki se
ne dajo premagati in je držiho gesla: Pomagaj
si sam in Bog ti bode pomagal! — Kako se je
glasila brzgojeka iz Celja, Sikošek? Mislimo, da
prišlo tako-le: Domovna rešena, Bindek
prepal! O jerum, kaj pa zdaj bo, mama in ata
Sikošek, z Vašim Bindekom?

Iz Jesenic. Gospodje v farvžu so pričeli
silen terorizem. Glavno vlogo v tem igra ka-
pelan Kogej, ki je faktičen fajmošter na Jesenicah.
Učitelj Pibrouz je spisal tragedijo „Anica“, ki
jo je uprizoril v dvorani gostilne pri „Jelenu“.
Ob tej uprizoritvi pač ni bilo nobene politike,
radi česar so pri igri sodelovali tudi otroci naj-
bolj klerikalnih rodbin, kakor Čebulj itd. Tudi
gledalci so bili pretežno večine klerikalci. No,
v soboto pa napada Slovinci Pibrouz-a in po
krivdi tudi nadučitelja, pa Spicarja in kliče vsa
oblastva nad nje, ali z drugimi besedami: v po-
litiko hočejo speljati sili gospodje osebe, ki so
mirne in že dolgo prenašajo surovosti klerikal-
cev. Če se taki napadi nadaljujejo, ostane nam
le eno: s klerikalci prav nič skupnega, raje s
tovarno, s katero se prav lahko izbaja in tudi
na vseh straneh zanimanje zasluži. Boljše je
tudi, da postanejo Jesenice nemška last, kot pa
bi imela klerikalna banda, en omejen kapelan
pravzaprav, v nji toliko terorizma. Pričakujemo
odziv učiteljstva na sobotni Slovinci.

Novice.

Naš koledar — izšel!

Gotovo bode vse somišljenike in prijatelje
razveselila vest, da je „Stajerc“evski kmet-
ski koledar za leto 1910 že izšel. Ravno-
kar smo dobili prve izvide iz tiskarne. In
lahko rečemo, da je letošnji koledar v vsakem
oziru boljši in večji nego prejšnja dva leta,
odkar izbaja. Ves koledar obsega skupno 144
strani. 9 člankov, 11 povesti, 2 pesni, ka-
lendarji, seznamek sejmov, pošne tarife in ko-
lekovne lestvice, male vesti ter 12 slik. Slike
so vse lepe in velezanimive. Vsečina našega
letošnjega koledarja obsega to-le: 1. Leto
1910 (popis leta, deželni patroni, cesarska ro-
dbina, avstro-ogrške deželne barve in vladariji
v Evropi. — 2. Kalendarij (popolni kalen-
darij z zapisniki in verzji). — 3. V tretje

leto“ (uvodne besede). — 4. „Dan plačila“,
spisal Karl Linhart (lepa in pretresljiva po-
vest iz kmetakega življenja). — 5. „Napredek“,
spisal W. Ernst (zanimiva črtica). — 6. „Na
grobu Jožefa II.“, pesen, spisal K. L. — 7.
„O gnojenju travnikov z umet-
nimi gnojili“ (zelo podučni gospodarski
članek z dvema lepima slikama). — 8. „Na
morju“, pesen, spisal K. L. — 9. „Prebi-
valstvo zemlje“ (podučni članek z večjo
sliko). — 10. „Štefi nagaja“, spisal K. L.
(povest iz otroškega življenja). — 11. „V bogi
vraček“ spisal Peter Rosegger (istotako
povest iz otroškega življenja). — 12. „Gora
in dolina“, spisal A. v. Auerswald,
(pretresljiva povest o spokorjenem morilcu). To
povest bode gotovo vsakdo rad večkrat prečital.
— 13. „Resnična povest“, spisala Mary
Koch (pripoveduje življenje in konec skopuške
družine). — 14. „Od vsega največje“ (po-
učni članek o največjih stvareh na svetu, z lepo
in zanimivo sliko, ki predstavlja te največje pred-
mete). — 15. „Usodepolne hlače“, spi-
sal Fr. Lunzer (prav zabavna povest iz vo-
jaškega življenja, nad katero se bode pač vsak
čitatelj prav iz srca smejal). — 16. „Stari
konj“, spisal Emile Zola (lepe besede proti
trpinčenju živali). — 17. „Nekaj o naših
poslih“ (gospodarski članek, ki rešuje prav
pametno velevarno kmetijsko vprašanje o poslih
in katerega bode pač vsak čitatelj za resničnega
izpoznal). — 18. „Domači advokat“ (cela
vrsta vzorcev ali muštrov, kako se delajo razne
prošnje, ki so navadne v življenju). — 19. „V
kmetaki suknji smo vsi tovariši“, spisal L. v. d. March, daljša povest, ki je zelo
pretresljiva in popisuje veliko žalostno iz kme-
tjskega življenja; ta povest je ena najlepših to
vrste in bode čitatelj z njo pač zelo zadovoljen).
— 20. „Lastni stroški pridelova-
nja mleka“, spisal dr. P. Schuppli (go-
spodarski članek o kmetijskem knjigovodstvu, ki
je pač izredne važnosti za kmete; vsakdo se
bode iz tega članka veliko priučil). — 21. „Mi
iz dežele“ (lepe in ponašne besede, ki jih
je izpregovoril nemški katoliški župnik Ziegler
na zborovanju društva za dobrotelost). —
22. „Od domače grude“, spisal An-
ton Gitschtaler (žalostni konec kmet-
ske družine, ki je bila odtrgana od svoje
domače grude in si je morala v tujem mestu
kruha služiti). — 23. „Iskal je zlato“, spisal A. A. Naaff (življenje in konec človeka,
ki je imel v sebi edino hrepenenje po zlatu in
je žalostno v južni Ameriki končal). — 24. „Na-
prej za staro pravdo“, nekaj napred-
ne pridige, spisal „Stajerc“evi Pratikar (raz-
motriva v poljudnih besedah pomen in zahteve
naprednjakov). — 25. Male vesti. — 26.
Poštneine itd. — 27. Seznamek sej-
mov na Stajerskem in Koroškem. —
28. Inzerati. — Kakor se vidi, je
vsečina našega koledarja letos izredno bogata.
Zato smo morali tudi koledar za celih 16 strani
povečati. Tudi lepe slike smo dodali, da vstre-
žemo vrlim svojim somišljenikom. Cena pa je
koledarju ednaka ostala. „Stajerc“evi
kmetaki koledar za l. 1910⁴ košta namreč samo
60 vinarjev, s poštnino vred pa 70 vinarjev. Teh
70 vinarjev ali 35 krajcarjev izda pač vsakdo
lahko za tako veliko, zanimivo, zabavno in po-
učno knjigo. Kdor v zvezi 10 koledarjev,
dobi enega zastoj. Opozarjamo na to naše za-
upnike... Tako pošljemo naš koledar tudi letos
s trdnim zaupanjem v svet, da ga bode ljudstvo,
z veseljem sprejelo in naprej dajalo. Naročite
se, kupujte koledar in agitirajte
zanj! Vsina delo!

Poljski list za nemščino. Kakor znano so
Poljaki v splošnem hudi nasprotniki Nemcev. V
zadnjem času se je pričela celo v Galiciji od
gotove strani huda gonja proti nemščini. Seveda
se udeležujejo te bedaste gonje večidel le ljudi,
ki spekulirajo na neumnost ljudstva. Pametni
Poljaki priznavajo pomen in potrebo nemščine.
Tako piše n. p. pomembni poljski list „Gazetta
narodowa“ v daljšem članku, da je gonja
proti nemškemu poduku nezmi-
selna in škodljiva. V Galiciji se ni bati
preplovljenja z nemštvom. Znanje nemšči-
ne pa je v boju za vsakdanji kruh, kakor tudi
na političnem polju, zelo koristno... Tako

Naš koledar ima 144 strani in mnogo slik. Naročite si ga!

piše narodni, zagriženo-poljski list. Je pač tudi v Galiciji tako kakor pri nas: nekateri, ki sami nemščino vsak dan rabijo, nasprotujejo ji vedno, kadar si jo hočejo tudi široki sloji ljudstva prirediti. Nasprotniki nemščine so povsod le tisti ljudje, ki hočejo vbojo ljudstvo v neumnosti obdržati.

Otrpljenje (Kinderlähmung ali Poliomyelitis) se imenuje neko za naše pokrajine novo bolezen, ki je zahtevala v zadnjem času že precej žrtve. Predavanju dr. Karla Fürntratt o tej bolezni naj posnemamo sledeče važnejše stavke. Letos se je ta na Švedskem in Norveškem že preje znana bolezen tudi na Štajerskem pojavila i. s. najprej v Altenmarktu in v dolini Ennsa. V spomladi pojavljala se je bolezen že v Gamlicu, Hausmannstättenu in Vordernberga. Posebno hudo je nastopila potem v trgu Leibnic in v okolici. Ali tudi v raznih drugih štajerskih krajih in v Gradcu je otrpljenje nastopilo in sicer skupno v 417 slučajih. Od teh bolnikov je srednje 13% umrlo. V prvi vrsti zadene bolezen otroke i. s. od 1—2 let starosti. Ali tudi starejši ljudje niso izključeni. Prvi pojavi te grozne bolezni so sledeči: otroci postanejo slabovoljni; vedno zahtevajo, da se jih nosi. Osebe se čutijo, kakor da bi bile zbite. V udih čutijo sunko bolečin in potem pride huda mrzlica. V posameznih slučajih prime najhujša jeza bolnike. Potem se pojavlja otrpljenje posameznih udov in zlasti miškeljnov ob hrbtenici, ob očeh in drugod. Usta so postrani zategnena; enega očesa bolniki po navadi ne morejo zapreti. Pri nekaterih bolnikih se doseže popolno ozdravljenje, pri drugih pa ostane nekaj udov otrpljenih. V slučaju obojenja naj se takoj zdravnika pokliče, ker je bolezen tudi nalezljiva in skrajno nevarna. Sredstva proti tej bolezni so: paziti se mora, da se otroci ne prehladijo, da so usta in zobje čisti itd. Vsakega obolelega otroka naj se dalje časa v postelji obdrži. Za bolezen je predpisano naznanilo na oblast. — Omenili smo te točke iz predavanja, ker nam je na tem leželo, da ne bodejo ljudje nepripravljeni, ako bi se ta bolezen zopet pojavala.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Napredno gospodarsko delo. Kaj pomaga vso benedicenjo o zboljšanju gospodarskega položaja našega ljudstva? Nič — popolnoma zastoj je vsako govorjenje, ako mu ne sledi tudi delo! Delati, resno in pametno delati je treba, potem bode mogoče, da si vsvarimo boljše bodočnost. Seveda, tako delo potrebuje mnogo moči in mnogo strokovnjškega znanja. Za danes hočemo par besed izpregovoriti o načinu tega delovanja. Pred par dnevi vršil se je v Cirkovcih večji sestanek, katerega so se udeležili razven okroglo 200 kmetov tudi okrajni načelnik ptujski Jos. Ornig, nadalje od deželnega kulturnega sveta gospoda nadinženir Sinreich in inženir dr. Simler. Na posebno vabilo g. Orniga prišel je tudi tamošnji deželni poslanec g. Ozmeč. Sestanek imel je namen, pogovoriti se o meliorizaciji (odstranjenju škodljive vode in dovozu potrebne) v pokrajini Fraunheim, Slov. Bistrica, Cirkovce, Sv. Lovrenc do Lancelce. G. inž. Simler je o celem predmetu predaval in omenil, da obsega ta močvirnata pokrajina okroglo 10 tisoč oralov zemlje. Troški za to velikansko meliorizacijo bi znašali 3 milijone kron. Od tega bi pa kmetje le 20% plačali in tako bi zanje prišlo na vsak oral 80 K stroškov. To veleznanimivo predavanje je posl. Ozmeč v slovenščino prevedel in zbranim kmetom raztolmačil. Zavzel se je živo za to stvar ter jo iz gospodarskega stališča toplo priporočal. Potem je povedal okrajni načelnik Ornig, kako je prišlo do te zadeve. Pred okroglo 4. leti je gradil Ornig velepotrebno cesto v Sesterže. Pri temu je opazoval te velike pokrajine, ki so žalobno tako močvirnate in ki donajajo vsled tega kmetu le malo kisle krme. Ornig je pa tudi vidil, da bi se dalo to zboljšati. Vsled tega je stavil pred okroglo dvema letoma skupno s takratnim deželnim poslaneom g. Stigerjem v deželnem zboru tozadevni predlog. S tem predlogom se je deželni odbor pečal in je pričel zdaj na resno izvrševati misliti. G. Ornigu in Stigerju, ki sta to velevažno gospodarsko zadevo v tir spravila in tako rekoč dosegla, da se je pričela tudi delati z njo

pečati, gre vsa hvala. Kajti tamošnji kmeti sami morajo izpoznati velikansko važnost tega predloga. Posestva bi za polovico v vrednosti zrasla. G. Ornig je tudi omenil, da naj kmetje v zmislu besed posl. Ozmeča ravna in se ne pustijo na napačna pota igraviti. Vsi so tudi izrazili svojo zadovoljnost. Upati je, da bode šla zdaj stvar naprej! Na prošnjo g. Ozmeča je načelnik Ornig tudi obljubil, da bode z vsemi sredstvi deloval za to stvar in je tudi takoj za prve troške primerno svoto denarja dovolil. Ljudstvo je g. Ornigu in vsem, ki se za to velevažno gospodarsko vprašanje zanimajo, zelo hvaležno. Poročali bomo še naprej o stornjenih korakih. Kmetje pa bodite edini, da se ta stvar izvrši!

Povsod rogovileži? Pri sestanku za meliorizacijo v omenjenih pokrajinah bil je tudi znani prvaški zagriženelec Kupčič iz Ptujke gore navzoč. Ta moč spada med one rogovileže, ki niso nikdar srečni, ako so kmetje edini in ako se hoče kmetom v njih gospodarstvu pomagati. Ti ljudje mečejo v vsako stvar svoj strup in ako jim je le količjak mogoče, potem bodejo gotovo škodovali. Tudi pri temu sestanku je moral ta Kupčič besedičiti. Poslane Ozmeč kot klerikalec gotovo ni politični prijatelj g. Orniga. Ali vkljub temu se ni vtikal v politična vprašanja in ni trosil nezadovoljnosti. Nasprotno, g. Ozmeč je hvaležno priznal Ornigovo delo in je prosil, da naj načelnik tudi zanaprej svoje moči tej stvari žrtvuje. Kupčič pa, moč, kateremu je vsako gospodarsko delo deveta briga in ki pozna le politično sovraštvo, nastopil je in pričel po farijejsko zavijati ter proti naprednemu okrajnemu odboru hujskati, češ da nima pravega zaupanja itd. To je pač skrajna predrznost tega človeka! Sam Ozmeč ga je zavrnil in je dejal, da kar g. Ornig obljubi, tudi stori in da se mora zaupanje izmeti. Sicer pa naj bi Kupčič samo na Ptujsko goro pogledal in moral bi priznati, da je Ornig in z njim napredni okrajni odbor tam velikansko delo izvršil, za katerega je vsak pošteni posestnik na Ptujski gori zadovoljen ter hvaležen. Kdo je tam vse stori? Ali morda prvaški okrajni zastop? Ne, ta se ni brigal za ljudstvo, ta tekom desetletij ni valil prošnji prebivalstva. Ornig z naprednim zastopom pa je zgradil ceste v Sesterže, Monšperg, Stahlovec, cesto na Ptujsko goro do Nacaplja, ja danes do Siteža. In moč, ki je to stori! Naj bi se ne zaupalo? Res, žalostno je za tega Kupčiča, da ga hujskarija tako daleč prelepi, da postane predrzen in impertinenten. Ali misli ta človek tudi zadevo meliorizacije onemogočiti? Potem se pač grozno moti. In pazi naj, da ga prizadeti kmetje sami ne primejo za ušesa! Proč s hujskači pri gospodarskemu delu!

„Narodna stranka“, to je namreč edina stranka brez naroda na spodnjem Štajerskem, je v zadnjem času precej potihnila. Edini njen deželni poslanec dr. Kukovec ni imel v deželnem zboru res nobene sreče. Kolikorkrat je nastopil, tolikorkrat se je tudi opek in osmešil. Moč je pač še zelo zelen za politiko in misli je menda, da bode izkušenim poslancem tudi tako imponiral, kakor imponira rečimo temu ali onemu prvaškemu učiteljku. Pa ni šlo! Es war so schön gewesen, es hat nicht sollen sein... Kukovec je računal v prvi vrsti na socialne demokrate. Ali ti so pre pametni, da bi se zavzemali za narodnjaške neumnosti teh gospodov. In tako je ostal Kukovec v deželnem zboru pravi samotar, pravi puščavnik, katerega so drugi poslanci le s kuriozno radovednostjo ogledovali. Vlagal je interpelacije in predloge in vprašanja, vse za koš, vse brez vrednosti in pomena. In prišel je domu s prazno glavo in praznimi rokami, kakor je bil šel v Gradec. „Izvrševalni odbor narodne stranke“ (tako se namreč imenuje par gospodov, katerih duševni vodja je penzionirani pešnik Spindler in ki znajo prav dobro vino piti) pa je moral hitro nekaj storiti. Zato je vzel Spindler „plajštift“, s katerim je svoj čas slabo zložene pesni pisaril in napisal je dr. Kukovcu „zaupnico“. Gospodje, ki znajo v celjskem „narodnem domu“ tako dobro vino piti, so torej zadovoljni z dr. Kukovcem in imajo do njega zaupanje. Mi tudi! Mi smo zadovoljni z njim, ker možakar ne koristi in ne škoduje, kakor Blažev žegen. In mi imamo zaupanje do njega, ker smo trdno prepričani, da ostane i

zanaprej — Blažev žegen. Ali naj bo kakor hoče, — izvrševalni odbor narodne stranke imel je pa le priliko, zopet enkrat nastopiti... Čudno je pa to, da ta slavni „izvrševalni odbor“, ki se gotovo na politiko bolj razume nego zajec na boben, ni ničesar „izjavil“ glede Vošnjakove tožbe. Ta Vošnjak napravil je sicer dolga čez 300 tisoč kron in posojilnica v Sošanju kakor ona v Celju bodeta krvave groše izgubili, — ali Vošnjak je bil vedno prvak in kaj ga briga vse drugo. Zakaj torej „izvrševalni odbor“ temu Vošnjaku ni izjavil „zaupanje“? Menda tega ni bilo treba, kajti Vošnjak je imel že skozi desetletja toliko „zaupanja“ da je smel s blagajno posojilnice popolnoma po lastni glavi gospodariti. In gospodaril je, — kako, to je pokazala sodnijska razprava... Ali radovedni smo, kako si predstavlja ponosni „izvrševalni odbor“ bodočnost „narodne stranke“. Splošno znana tajnost je namreč, da so edino liberalne prvaške posojilnice omogočile izdajo „narodnih“ časopisov. Brez podpor teh posojilnic bi „Narodni dnevnik“ in „Narodni list“ že davno tam počivala, kjer počiva nekdanja tetka „Domovina“. Niti a-b-c strelci ne bodejo verovali, da živita ta dva lista od naročnikov. Zdaj je pa znano, da izgubi soštanjska posojilnica vsled poloma postojucka Ivana Vošnjak najmanj 100 tisoč kron. Istotako je znano, da izgubi celjska posojilnica precej tisočakov. Mi sicer ne vemo, če se bosta ti posojilnici vkljub tej velikanski izgubi še pri življenju obdržali. Verujemo tega ne, kajti ako izgubi takšni mali denarni zavod kar 100 tisoč kron, potem mora propasti. Na vsak način pa ne bode Spindlerjeva „narodna stranka“ več podpor dobivala. In tako bode mo bržkone doživeli slučaj, da nam izigne bratec „Narodni dnevnik“ iz povrta... En polom sledil bode drugemu! In na razvalinah otročje ustanovljene „narodne stranke“ bode Vekoslavček Spindler spesnaril zadnjo svojo pesen...

Dr. Kukovec — advokat v Celju. V zadnjem čen pričeli so se prvaški advokati prav pogostoma v Celje naseljevati. Kakor smo že zadnjič poročali, nastavlja se bode advokat in poslanec modrijan in kristijan prve vrste dr. Benkovič v Celju. V Brezicah si je tekom let pridobil baje tak nahod, da si ga hoče v Celju ozdraviti. Ne vemo, če se mu bode to posrečilo, kajti tudi kmetje v celjski okolici nimajo radi, ako se jim preveč računa... Sicer se pa tudi drugi prvaški advokati radi v Celju naseljujejo. Tako je naznanil vodja „narodne stranke“, dr. Kukovec, da bode tudi on odslej Celjane razveseljeval s svojo odvetniško navzočnostjo. Celjani se tega ne veselijo; ali bojijo se tega tudi ne. Kajti znano je, da se prvaški zagriženi advokati po navadi sami ubijajo. To se je že v raznih krajih zgodilo in tudi v Celju ne bode izostalo. V boju proti naprednjakom bodeta sicer Benkovič in Kukovec gotovo roka v roki delala. Drugače sicer nista največja prijatelja. Ali v takem slučaju pozabita radovoljno na vsa nasprotstva in kot politika kakor advokata postaneta v danih razmerah enaka.

Oj ti vboji Ploj! Hofrat Ploj postaja pravzaprav komična figura in skoraj je usmiljenja vreden. Za deželni zbor štajerski so ga volilci z veliko večino odklonili. V državnem zboru pa sedi samo zaradi tega, ker je dr. Korošec in z njim vsa politikujoča kaplanokratija svoj čas mislil, da ga bode popolnoma v svoj jarem spravil. Seveda, zdaj ko se Ploj ni vsedel na Koroščeve limanice, ko ni hotel sedeti v enem klubu z izbornim strelcem Roškarjem in modrijanom Pišekom, zdaj ga njegovi nekdanji prijatelji tudi več ne marajo. Mi naprednjaki nismo hofrata Ploja nikdar posebno radi imeli; kajti moč, ki je bil v svojih mladih letih vpisan kot Nemec, da je vžival nemške podpore, osredutoči danes svojo politiko na eni strani v lažji polni gongji proti nemštvu, na drugi strani pa v svojih osebnih ciljih. Taki ljudje, ki so c. kr. plačani uradniki, po našem mnenju niso dovolj neodvisni, da bi kmetске koristi zastopali. In taki ljudje, ki so hofrati in poslanci, ki kot hofrati lepe plače brez dela potegujejo, kot poslanci pa na podlagi svoje imunitete najhujše laži širijo, ki svoje laži potem preklečujejo, v svojih zakonitih lističih pa jih naprej trosijo, taki ljudje za nas naprednjake nimajo nobene veljave in prepričani smo, da bode za ljudstvo le koristno, ako

Kdor prodal 10 koledarjev, dobi enega zastoj!

popolnoma iz površja izginijo. Ali za Ploja dandanes tudi klerikalci ne marajo, — tisti klerikalci, ki so pri zadnjih volitvah v državni zbor zanj prično in spovednico izrabljali in procesije vprizirali. Ja, tudi ti klerikalci zanj več ne marajo. Očitati so mu najprej znane „brinjeve veje“, od katerih je Ploj moralno še danes opraskan. Potem so ga pa pričeli politično bombardirati, da vbogi hofratek danes več ne vidi, kaj naj bi storil. V eni sapi se jezi in mlo prosjači pri teh brezsrčnih klerikalcih. Tako piše v zadnji številki pobalinske svoje ljubljanske cunje mlo in tožari kakor kaznovani deček, da noče nikdo več v njegovo „delavnost“ verovati. Oj ti vbogi Ploj ti! Res komična figur si postal in mi res ne razumemo, kje si vso svojo moštost izgubil. Vsak drugi človek bi namreč pri teh razmerah že davno svoj mandat volilec pred noge vrgel. Vraga, za tistih 20 K na dan se Ploju vendar ne gre! Zaupanja pa nima na nobeni strani več, k večjemu še pri dr. Jurteli, ki mu sledi skozi drn in strn in pri Jurzi. Ploj, zakaj zabavaš ljudstvo s komičnimi tvojimi nastopi? Itajše pojdi spat.

Lepi kristjani sedijo menda v uredništvu znanega „Slovenskega Gospodarja“, po domače „Fihposa“. V zadnji številki se hudejejo nad nami, ker smo ob Vsehsvetih nekaj primernih besed izpregovorili. Mi smo se sicer navadili, da beremo v tako imenovanih „kriščanskih“ listih a la „Gospodar“ edino podle laži, hudobna obrekovanja, neverjetno sovraštvo in ednake cvetke iz vrta duhovnikov, ki so na svoj stan pozabili in ki častijo edino „boga“ politične castihlepnosti. Ob nobenem prazniku tudi ne čitamo v „Fihposu“ besedice poštenega kriščanstva. Ti ljudje nimajo za kaj takega prostora. Oni napolnijo svoje umazane predali z lažjo. Zdaj pa se ta farizejska druhal celo repenti, ker se mi naprednjaki na dnevu Vsehsvetih spominjamo svojih mrtvih. Farizeju, ki trga sveti križ iz groba, ako nosi ta nemški napis, je seveda dan Vsehsvetih — nič. Uredniški kaplančki „Fihposa“ se hudejejo nad nami, ker smo v dotičnem članku po smrti vsi ednaki. Seveda, ljubše bi jim bilo, ko bi vladaletudi na onem svetu razmere kakor tukaj. S svojim nazadnjatvom bi ti ljudje najraje tudi nebese korumpirali. Radi bi imeli, da bi tudi na onem svetu kmetaka mati svojega sina-duhovnika vikala, da bi kmetaki oče svojemu sinu-kaplanu roko poljuboval, kakor se to v sramoto duhovnikov še dandanes godi. Ali — tega menda ne bode! Po smrti smo vsi ednaki, sam rimski papež se bode moral pred večnim sodnikom tako zagovarjati, kakor zadnji cestni pometal. In v peklu oode brzokone več farjev nego kmetov. Razumete, vi slavni gospodje pri „Gospodarju“? Dandanes lahko svoje grehe skrivate v dnu svoje črne duše, ali enkrat bodele zanje odgovor dajali. In mi res ne vemo, kdo bode teje odgovor dajal, urednik „Stajerca“ ali pa pisarji „Gospodarjevi“. Na vsak način pa je značilno, da pljujejo dandanes ljudje, ki nosijo duhovniško obleko, na časopise, kateri si upajo kriščanske resnice razglaševati. Je pač res, — te vrste politični duhovniki križajo vsak dan Jezusa, vsak dan desetkrat, — in niti sram jih ni!

„Narodna stranka“ se je menda že naveličala brezuspešnih svojih volilnih bojev. Zato se tudi deželnozborske volitve, ki se je vršila 10. t. m., ni udeležila. Nekateri pravijo, da je tej žalostni „narodni stranki“ tudi drobiža zmanjkalo. Razne posojilnice so si vzele vzgled pri polomu v Šostanju in vse je prepričano, da bode temu polomu sledil tudi — bankrot „narodne stranke“ same.

Naš članek o velikanskem prvaškem polomu v Šostanju prinašajo napredni nemški listi dobesedno. S tem je pač dokazano, da smo zadeli v črno, ko smo to brezvestno prvaško gospodarstvo razkrinkali.

Lep prvaški oškanec je uradnik Martin Polić pri advokatu dr. Lesniku v sv. Lenartu. Ta Polić se obnaša pri sodnji na neverjetno čudni, neotesani način, kakor da bi bil v kakšni oštariji. Misli, da mu bodejo vsi uradniki komplemente delali, ker je prvaškega misljenja. Ali uradniki pri sodnji končno niso zato tukaj, da bi se s hudimi volmi bodli in s takimi možici prepirali. G. kancelist Dernatsch se je valed tega pri sodniku pritožil, da je prvaški arogantnej

Polić „grob“. In zdaj se je zgodilo nekaj, kar kaže prvaka v vsej svoji predrznosti. Polić je šel in tožil (!) g. Dernatscha zaradi besedice „grob“ za žaljenje časti. G. Dernatsch je z raznimi pričami dokazal, da je Polić nesamo grob, po našem mnenju celo tako „grob“, da bi ga vsak drugi iz sobe vrgel. Ali vkljub temu je prvi sodnik dr. Haunig g. Dernatscha na 20 K globe obsodil. Prizivna sodnija pa je bila drugega mnenja. Oprostila je g. Dernatscha popolnoma. Polić bi imel pač lahko za en „polić“ pameti in dostojnosti. Drugače se mu zna enkrat še kaj hujšega prepetiti.

Župnik Vogrin, ki se sam tako rad za „kneza haložanskega“ nazivlja, je seveda v dnu svoje duše nasprotnik vsega, kar diši po nemstvu. Vedno se dela ta žegnani gospod za najboljšega rodoljuba in odrešenika haložanskih Slovencev. Istotako se dela seveda tudi vedno za najboljšega kristjana in, kdor bi go besedah sodil, misliti mora, da postane Vogrin že v tem življenju svetnik. Mi pa tega na vse strani črnega gospoda veliko bolje poznamo. O njegovi pobožnosti ne bomo danes govorili. Pač pa treba spregovoriti par besed o njegovem „slovenskem prepričanju“. Knez haložanski, župnik Vogrin imel je namreč 4. t. m. v sv. Barbari neko vinsko licitacijo. Ne vemo, ali je zlicitiral vino, ki je zrastle v njegovih goricah, ali pa ono, ki so mu ga vbogi kmetje skupaj znesli. Na vsak način pa vemo, da je razglasil fajmošter Vogrin to svojo licitacijo v graškem nemškem listu „Tagespost“. Čudno, čudno, ta Vogrin, ki bi najraje vancega Nemca živega požrl, je nakrat v nemškem listu z nemškim inzeratom nemške kupce vabil. Seveda je moral svoj inzerat plačati. S tem pa je podpiral težnje tega nemškega in liberalnega (!) glasila. „Tagespost“ je popolnoma protiklerikalna, prvaški klerikalci jo imenujejo celo vedno „protiduhovniško“ in „brezversko“. S svojim denarjem je torej Vogrin podpiral ta „brezverski“ list, samo da bi za svoje „slovenako“ vino nemških kupcev pridobil. Čudno, res čudno! In zdaj pa vprašamo: Koliko velja Vogrinovo prepričanje? Doma pri kmetih se baha s svojim „slovenstvom“, ali kadar ima vino za prodati, fehtari in lazi tudi okoli nemških kupcev!

Jakec, Jakec, — veš, ti Jakec v sv. Barbari, — kaj je s „fajstrom“ za kurja očesa? Ali ti ga je zmanjkalo? Zakaj nam nič ne pišeš? Ali ti tvoje gorice ne nosijo toliko, da bi si mogel zopet nekaj razglednic z nagimi babami kupiti? Ali imaš še kaj žganja? Ali hočeš še vedno v „Stajerca“ dopisovati? Jakec, Jakec, ne boš kaše pihal.

Prvaški učitelj — zločinec. Prvaški listi spravljajo po navadi vsak zločin v nekako zvezo s „Stajercem“. Naj se zgodi potem karkoli bodi, vedno je temu naš list kriv. Čudno je pa le, da se zgodijo tudi v prvaških vrstah naših nasprotnikov tolikokrat zločini. Ko bi bili mi hudobni, bi trdili, da je to posledica čitanja prvaških listov. Poročali smo že pred nekaj tedni, da so orožniki zaprli 31-letnega oženjega učitelja Miha Slemenška iz Sv. Ožbalta pri Breznu. Ta mož je bil gotovo najbolj zagriženi prvak v drugač napredni tej fari. Vedno je agitiral in politiziral. Ali ljudje so pričeli govoriti, da ima ta veliki Slovan neke neprijetne navade, da se igra s šolskimi deklamacijami na prepovedani način. Ko je to krajni šolski nadzornik g. Dietinger izvedel, napravil je takoj naznanilo. Vršila se je sodnijska preiskava, ki je doglala, da se je ta čedni učitelj na desetih še ne 14 let starih šolskih dekletah zagrešil in to na tak način, kakor ga niti popisati ne moremo. Uganjal je svoje avinjarje deloma tudi v šolski sobi. Seveda je Slemenšek tajil. Ali pomagalo mu ni nič. Sodnija ga je obsodila na 13 mesecev težke ječe. Ožbalski prvaki so zdaj svojega voditelja izgubili!

Porotna sodišča na spodnjem Stajerskem vršila se bodejo prihodnje leto 1910 tako-le: Pri okrožni sodnji v Mariboru z začetkom dne 7. marca, potem dne 13. junija, dne 19. septembra in dne 23. novembra. Pri okrožni sodnji v Celju pa dne 17. januarja, 11. aprila, 4. julija in 17. oktobra.

Častno darilo 50 kron dobil je g. Švimmajster Karl Pawetz v Mariboru, ker je več oseb iz Drave potegnil in jim s tem življenje rešil.

Besni huzar. V noči 6. t. m. divjal je po mariborskih ulicah huzar Johan Lister. Zbijal je s sabljo okoli sebi, ranil več oseb in nadlegoval ženske. V kasarni so ga zaprli.

Lepi zet. Delavec Jaka Nedok iz Bričave v ljutomerskem okraju je pretepel 76 letnega očeta svoje žene in ga težko ranil. Upamo, da se ga bode primerno kaznovalo.

Rebra zlomili so fantje v pretepu hlapcu Tislericu v Ljutomeru.

Dobili so orožniki pri spodnjem Drauburgu gimnazij-kega učenca Eric Pewetza, ki je bil par dni iz Ptujja izginil. Fanta so oddali starišem.

Brzovlak povezil je v Zagorju kondukterja Jakoba Schrammel. Odrzgal mu je levo roko. Nesrečnega so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Razgrajac. Tone Predikaka bil je obsojen zaradi tepeža na 3 tedne zapore, katerega bi moral 2. t. m. nastopiti. Prišel je pa pijan v kazensko poslopje v Ptuj. Valed tega ga jetničar ni hotel sprejeti. Predikaka pa je pričel razgrajati. Vtakniti so ga morali čez noč v luknjo. Drugi dan pa je trezen svojo kazen nastopil. S svojo pijanostjo je torej le eno noč zapore „profitiral“.

Iz Koroškega.

Cerkvena Linč-justica. Iz Rožeka se nam poroča: Kakor se tukaj več, prošil je župnik v St. Ilju že dvakrat „biser“ koroško najljudnejše, da naj blagovoli poslušati tudi njegove priče. Enkrat je prišlo celo 7 župnikovih prič v kneskoškofijsko pisarno, da podajo tam sledečo izjavo, katero je podpisalo 56 posestnikov v fari in ki se glasi: „Mi podpisani posestniki v fari smo z delovanjem našega župnika popolnoma zadovoljni; on nam ne daje nobenega pohujšanja; valed tega smo pripravljeni, da se za njega vedno in povsod potegnemo“. — Višja cerkvena oblast v Salzburgu je smatrala to izjavo za prošnjo; valed tega smatrala je tudi 141 podpisanih posestnikov ne za priče, marveč le za prosilce. Voditelji cerkvene politike na Koroškem niso dali svojem duhovniškemu sobratu, župniku v St. Ilju, niti toliko pravice, kolikor jo ima tudi najhujši roper in morilec. Niti zagovarjati se mu ne pustijo in to je pač za pametno ljudstvo dokaz, da se boče tega nepolitičnega duhovnika na vsak način uničiti. Proti župniku v St. Ilju se nastopa tako, kakor na Španskem. To je kričevito, to pokopuje vero! Ako je cerkveni oblasti res kaj na tem ležeče, da se ljudstvo ne boga in ne tira v brezverstvo, potem naj zasliši župnikove priče. Denuncijanti ne smejo zmagati!

Predrzo čelo, to je znak prvaških politikov. To nam dokazuje tudi župnijski provizor Peter Serajnik v St. Petru pri Grabštanju. Ta neverjetno predrzni človek, katerega je javnost že davno obsodila, postal nam je namreč sledeči impertinentni „popravek“ po znanem zloglasnem § 19: — „Uredništvu „Stajerca“ v Ptuj. V zmislu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaše poročilo „Volilna sleparija“ šte. 43 Vašega lista z dne 24. vinotoka t. l. Ni res „Znane so vse avinjarje, katere so se Serajniku pred sodnijo dokazale. Znano je, da se je ta gospod tudi pravno hudo zagrešil“, ampak res je, da se mi pred sodnijo niso dokazale nobene avinjarje in da se nikdar nisem pravno zagrešil. Z spoštovanjem Peter Serajnik, provizor. St. Peter pri Grabštanju, dne 26. vinotoka 1909.“ Tako piše ta čisti in čedni duhovnik, ta ljubljeneč farške politične gospode na Koroškem. Mi pa ostanemo seveda popolnoma pri svoji trditvi. Mi naravnost trdimo, da je Serajnik valed svojega škandaloznega postopanja naravnost sramota za duhovniški stan, da je le čudno, da se ga že davno ni poglalo tja kamor spada. Pred sodnijo se je Serajniku toliko umazanih dejstev dokazalo, da bi se vsak drugi človek poskril v zadnji kot. Ta človek pa, ki ima toliko masla na glavi, hodi še na solnce. Človeku postaja res slabo in umiti se mora roke, ako se je s tem človekom popečal.

Svetnavas. (Podpora revnih pogorelcev). Koroška šparksa v Celovcu je na prošnjo pomožnega odbora v Svetni vasi podarila za pogorelce, ki so imeli pri požaru dne 2. avgusta veliko škodo. 1000 kron, ki se bodo v kratkem

po c. kr. okrajnem glavarstvu razdelili. Zadnjič je bilo razdanih 1200 kron, katere je nabral gospod župan Josef Ogriša v Borovljah in 500 K, ki jih je poslalo društvo „Südmark“ v Gradcu. Skupaj smo dobili s prejšnjimi od občine Svetnavas, gospoda Anton Ogriša p. d. Zeca v Kapljah, gospoda poslanca Kirschnerja v Žihpoljah in od gospoda deželnega predsednika izročene, ter z zgoraj omenjeno svoto daril 2992 kron. Dobrotnikom se izroče na tem mestu iskrena hvala!

Podporni odbor.

Sele. Piše se nam: Prerok Ivan Nagel iz Sel je v svoji svetlobi zadnje nedelje med drugimi rečmi, katere niso slišale v cerkev, pridigal tudi takole: V Selah živi nekaj ljudi, kateri razširjajo neresnico in hočejo na ta način imeti uspeh pri občinskih volitvah. Pravijo, da bodo morali posestniki za šolski proces plačevati precej denarja. Dragi moji, to je neresnica. Kar bo plačila, tisto bo vzel vse dr. Breje na-se. Moja dolžnost je, da vas podučujem in meni že morate verjeti. Na nobeden način se ne dajte od teh par hujšakcev ujeti. Amen! — Zdaj pa bom jaz začel! — V Selah živi nekaj ljudi, kateri posestnike prav „fein“ molzijo. General vseh teh pravičnih ljudi je Ivan Nagel v farovžu. To je tisti gospod, kateri tablico, na kateri so zapisane „štolnine“ tedaj pribije na steno, kedar pride Pevčarjev Honzi na visit. V svoji krščanski ljubezni pa računi v bogim kmetom prav mastno. On in cerkev imata dober želoček. Od tebe, Janez, bom še mnogo pisali, tvoje življenje ni tako čisto, da bi od tebe nič več ne vedeli. Druga dva svetnika sta burgermajster Honzi in bivši načelnik Šimij. Razumeta se prav dobro na „špiletine“. Znani Maži se redi samo od naprednjakov, ker so mu pa v želočku obležali, nima prav apetita in zategadelj tako slabo izgleda. Druga „kapaciteta“ je učitelj Boštjan, to je tisti, kateri je pri zborovanju roke na višo molil. Največji modrijan med vsemi pa je „krajni krašter“. Ta je rekel v srednjem kotu: če bojo stariši otroke v nemško šolo dali, bodo tako daleč prišlo, da se bojo svetniki iz oltarjev ukradli. Morebiti ga oblast zavoj njegovega hojkanja zasodi na par dni c. kr. kaše. — Ljubi Stajerc, to je selanska inteligenca. In ti možakarji hočejo poštene, napredno misleče kmete komandirati. Zakaj imate pred napredkom tak strah? Bojite se morebiti zategadelj, da bi vaša „fein“, „ontirina“ na dan prišla, če bi volitve zgubili? No, čakajte! Jutranja zora napredka se aveti tudi malo čez selansko dolino. Cel svet napreduje, zakaj bi samo mi zaostali in se dali od takih oseb molziti? Povohita in letita tožit če se upata!

Sele. Piše se nam: Preteklo leto so namazali nekateri selanski modrijani na šolsko poslopje politični trak. Ko je bilo delo končano, so iz navdušenja čez veliki kulturni uspeh zadavili koštruna, pili vina in se tako veselili, kakor arbski tatovi, če se jim je posrečilo ukrasti nekaterih ovc. Zadnji teden pa se je ta arbski znak pobrisal, zategadelj velika žalost! Ivan in njegov ljubček Maži sta jokala krvave solze, penzionist Šimij in župan Honzi sta tudi bila žalostnega srca. Letos je za te gospode slabo leto, ker vsakokrat propadejo. Upamo, da bodejo od srčne rane zavolj pobrisanja traka kmalo ozdravili; človek mora priti čez vse bridkosti tega življenja. Morebiti izhaja prihodnja številka „Š-Mira“ s črnim robom; arbski trak pa naj v miru počiva za večne čase.

Prevalje. Piše se nam: V zadnjem listu se je poročala, da duhovnik mora dajati očajajočemu doslužnemu mežnarju priskrbljenje za starost, ker je pri isti fari si zaslužil 20.000 kron. Poročilo je, kar se zneška tiče, nepravno natisnjeno, ker se mora le glasiti, da je duhovnik pri isti fari 200.000 K zaslužil. Dosluženi mežnar je imel mesečno plače le 20 kron, s katerimi je še živel ženo in otroke, tedaj ni mogel ne vinarja prihraniti, da bi zdaj, ko mora vsled svoje starosti službo zapustiti, imel živež. Živ tudi ne more pod zemljo, mora tedaj čakati, da ga Bog pokliče iz sveta. Dotler pa mora reče imeti hrano, in kje jo bo našel, ko delati več ne more, da bi si jo prislužil? Mi tedaj nasvetujemo, da bi se denar, ki ga pobožni ključarji v cerkvi od nas nabirajo, perabil za starega Franceta, ki je 43 let cerkvi služil. Ako se to zgodi, bomo saj vedeli, kam nabrani denar

pride, dozdaj se o tem nismo nikdar slišali. Mi predlagamo, da se v cerkvi nabrani denar koj prešteje, da si odrajtajo pobožni ključarji svoj zaslužek, ker nečemo, da se pobožni moške zastonj trudijo; da se potem ostanek nikakor naj ne vsiplje pred fajmostra, ampak da se izroči doslužnemu mežnarju Francetu ali njegovim pooblaščencom kot priskrbljenje za starost. In to se naj godi do Francetove smrti. Da bo duhovnik iz svojega zaslužka kaj pripomogel, tega po našem previdenju itak ne bomo dočakali; ko bi se na to mi zanesli, bi mežnar France moral v kratkem lakote poginiti.

Opekeli se je od prvakov nahujskani župan Pavel Miklavc iz okolice Velikovec. Razgrajal in delal je sitnosti na južnem kolodvoru v Celovcu, ker se tam nemško govori. Preje ni dal miru, dokler ga ni policaja na mestni urad peljal. Potem se mu je seveda kri hitro ohladila in prosil je milo, da se ga naj zopet izpusti. To se je tudi zgodilo, ko je obljubil, da ne bode več razgrajal. S takimi otročarijami sramote ti prvaki slovensko ljudstvo!

Ponesrečil se je v fabriki za usnjo Fr. Knoch v Celovcu delavec Johann Wedenig. Prišel je namreč z glavo v transmisijo, ki mu je kožo iz glave potegnula in ga smrtono varno ranila.

Tat. Pri trgovcu Fr. Appu v Celovcu uslužbeni Karl Breiter ukradel je svojemu gospodarju briljantni prstan in ga shranil pri svojem prijatelju Antonu Wutscher. Policija je oba tička vtaknila pod ključ.

Morilca vjeli. V Sakersdorfu so vjeli in zaprli delavca Albina Robida iz Ljubljane, katerega se zaradi umora zasleduje.

Obesil se je v Beljaku občinski delavec Jos. Karpišek. Prihodnji dan bi se imel pred sodnijo zagovarjati.

Mrtvega našli so v Metnitzu delavca Franca Kramar. Baje ga je zadela srčna krp.

Ustrelil se je v Celovcu šeni-hauptman Hans Karplus. Vzrok samomora ni znan.

Žalostna smrt. V Prevalje sta prišli dve prijateljici. Kar nakrat je eno zadela kap in je bila mrtva. Ko je druga gospa to izvedela, padla je tudi ona na tla in umrla. Dami sta neznani.

Pazite na deco! V Altersbergu prišla je 10 letna Berta Brandstätter ognju preblizo. Obledela se ji je vnela in otrok je dobil take rane, da je kmalu potem umrl.

Po svetu.

Ruski roparji. V neki vasi pri Gonelu (na Ruskem) so napadli roparji prodajalno žganja, ubili dva duhovnika, eno ženo ter njeno hčerko in enega učitelja, ranili več oseb ter prodajalno oropali. Potem so zbežali.

Podivjani vojaki so v bližini Zadra napadli kmetijska zakonska Ciacich iz Bruske in posilili mlado ženo. Mož je tekkel po orožnike. Ženo so najdl nezvestost na tleh. Ščorilce so že zaprli.

Poneverjenje. V Budimpešti je poneveril L. Tauskey pol milijona kron in pobegnil. Istotam je ukradel uradnik Fiesnai 52.000 K ter je pobegnil z ženo nekega ministerialnega uradnika.

Umor na železnici. V vlaknu, ki vozi od zidanega mosta proti Zagrebu, peljali so se te dni makedonski delavci. Eden od njih je nakrat zblaznel in prišel na tovariše streljati. Ubil je enega, drugega pa težko ranil.

Izvoz grozdne zdrozgalice v Nemčijo.

Stroga določila novega nemškega vinskega zakona so pokazala čim je zakon stopil v veljavo, svoje zle posledice pri izvažanju grozdne zdrozgalice iz južnega Tirolskega v Nemčijo; zlo je bilo tem večje, ker so se razglasili izvršilni predpisi šele tedaj, ko je stopil nov vinski zakon v veljavo. Valed tega poslednjega ni bilo mogoče, posebno za zdrozgalico priskrbeti si spričeval o analizi na mestu, kjer je bilo grozdje pridelano, a jih nemški zakon glede vinskih izdelkov odločno zahteva. Nemški zakon zahteva nadalje, da mora biti poseoda, v kateri se nahaja vino, dohajajoče v Nemčijo, zapečaten, česar pa ni mogoče storiti s posodo v kateri se nahaja tekočina, kakor je zdrozgalica, ki burno vre. Bati se je bilo že naprej, da ne bodo zamogli nemški carinski

urači tako hitro preiskati zdrozgalice, ki bi došla na nemško mejo brez spričeval, da bi se ista med tem ne pokvarila.

Prižadeti so se obrnili vsled tega v zadnjem času do poljedelskega ministerstva z nujno prošnjo, naj bi poskrbelo za to, da se jim omogoči uvoz zdrozgalice v Nemčijo na drug primeren način. In res posrečilo se je poljedelskemu ministru s sodelovanjem trgovskega ministerstva in s posredovanjem zunanjega urada, da je doseglo še pravočasno olajšavo, po kateri ni potrebno, da je vsak posamezen, za uvoz v Nemčijo določen sod, v katerem se nahaja zdrozgalica, zapečaten, ampak da je sod lahko tudi odprt. Sodi pa morajo biti, ko dospejo na nemško mejo, v vagonu, ki je uradno zapečaten in se priznavajo v Nemčiji tudi ona spričevala o analizi zdrozgalice, ki jih je izdalo deželno kemično poskuševališče v Št. Mihelu.

Vse to je izšlo gladko, ker je odposlalo poljedelsko ministerstvo na južno Tirolsko takoj na to posebnega funkcionarja in ker je finančna uprava ukrenila takoj vse potrebno. Slednja je poslala na vse železniške postaje, s katerih se odposilja zdrozgalica v Nemčijo, takoj svoje uradnike, kateri so jemali iz sodov vzorce in vagon nato zapečatili.

V tekočem mesecu se bodo vršila še nadaljna pogajanja glede carine in sicer z ene strani med nemškimi in z druge strani med avstrijskimi in ogrskimi strokovnimi poročevalci. O tej priliki se imajo stalno urediti tudi vsa druga prasanja novega nemškega vinskega zakona, tičoč se določil glede uvoza vina, mosta in zdrozgalice. Z pirom na to, da je nemška vlada ugodno rešila prošnjo glede uvoza zdrozgalice, nadejati se je, da bo ugodila tudi še drugim nadaljnim zahtevam.

Gnojenje z umetnimi gnojili v jeseni.

Cena krmi in štu je v zadnjih letih tako poskočila, da bo primoran vsak kmetovalec skrbeti za to, da bo prideloval na svojem zemljišču, kolikor mogoče veliko teh pridelkov. Kdor pa želi to doseči, ne sme semje zametati in raziti mora za setev le najboljše seme. Najvažnejši pogoj v dosegu prejšnjega pa je pravilno gnojenje zemljišč. V umetnih gnojilih ima kmetovalec najboljše sredstvo pri rokah, s kojim zamore redilno moč hlevskega gnoja spopolniti ali celo nadomestiti ga. Uspehi poskusov, ki so se izvršili v zadnjih letih pri nas v večjem obsegu, so tako povoljni, da se uporaba umetnih gnojil pač vsakemu kmetovalcu lahko brez pomisleka priporoča. Žalibog! — veliko je še kmetovalec, ki nima pravega pojma glede uporabe umetnih gnojil, zato pa ne dosežejo pravih uspehov. Neuspeh pri umetnih gnojilih pripisovati je na rovač, le napadni uporabi. Da se pride temu v okorn, zato priporočamo naj se gnojil v jeseni s umetnimi gnojili na sledeči način in sicer naj se vzame na vsak oral:

Za pšenico (če se ji ne gnoji s hlevskim gnojem): 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli), 300 kg Tomaževe žindre (ali 200 kg kostne moke); v spomladi potem naj se raztrosi v dveh obrokih po vrhu še 100 kg čiškega soltra.

Za riž (če se ji je gnojilo s hlevskim gnojem); naj se da: 150 kg kajnita (ali 50 kg 40% kalijeve soli), 150 kg Tomaževe žindre (ali 100 kg kostne moke); če ja riž v spomladi slaba, raztrosi naj se povrhu v dveh obrokih 100 kg — t. j. enkrat 50 in za 14 dni pozneje drugih 50 kg — čiškega soltra.

Za deteljčiča: 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli) in 300 kg Tomaževe žindre.

Za travnike (ki še dolgo niso bili pognojeni): 250 kg kajnita (ali 80 kg 40% kalijeve soli), 250 kg Tomaževe žindre.

Za pšenico in riž je najboljšje kajnit ali 40%, kalijevo sol) pomešati s Tomaževo žindro in raztrositi po njivi 14 dni pred sejanjem in podoriti ali pa zavleči z brano. Po travnikih in deteljčičih naj se raztrosi pomešana gnojila še v jeseni, da se do spomladi v zemlji dobro razkrojijo. Če se pa v jeseni s kajnitom (ali 40 odst. kalijevo soljo) in Tomaževo žindro ni gnojilo, raztrosi sa lahko gnojila, raztrosi se lahko gnojilo po zimski po snegu, če ni isti preveč ne debelem.

Ker se je do sedaj pri nas gnojilo večinoma le enostransko ali le edino s Tomaževo žindro, zato naj se pognoji take njive in travnike letos nekoliko močnejše s kajnitom ali 40 odst. kalijevo soljo. V slučaju, da se je rabilo za gnojenje le Tomaževo žindro, se jo pri letošnjem gnojenju lahko izpusti, kvečem primeša se kajnit ali celo vrča žindre.

Če bo kmetovalec tako gnojil svoje njive in travnike, kakor je bilo prej povedano, spravi v zemljo vse one redilne snovi, ki jih posamezne rastline potrebujejo, potem sme upati, da doseže pravi uspeh, česar pa ne bo dosegel, ako bo gnojil le enostransko. Ker je cena Tomaževe žindre, katere se je v zadnjih letih skoraj dvakratno rabila za gnojenje, precej porasla, dočim je ostala